

Essbarer Balkon Jadalny balkon

Katarzyna Kober
Rafał Otręba

Scenariusz lekcji

Poradnik metodyczny do programu nauczania języka niemieckiego dla III etapu edukacyjnego – liceum ogólnokształcącego i technikum – nauczanego jako język pierwszy, poziom podstawowy rozszerzony (III.1.P, III.1.R), oraz jako język drugi (III.2, III.2.0)

opracowany w ramach projektu:

„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna: Beata Luc
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

Etap edukacyjny:

III etap edukacyjny

Temat lekcji:

Essbarer Balkon. Jadalny balkon

Wariant podstawy programowej:

III.1.P (kontynuacja 1. języka obcego nowożytnego ze szkoły podstawowej – kształcenie w zakresie podstawowym)

Grupa, miejsce i czas trwania lekcji:

klasa III liceum, technikum, sala lekcyjna, 45 minut.

Cele ogólne

Uczeń:

- doskonali umiejętność rozumienia wypowiedzi pisemnych i ustnych;
- doskonali umiejętność tworzenia wypowiedzi ustnych;
- doskonali techniki samodzielnej pracy nad językiem;
- rozwija samodzielność w uczeniu się języka.

Cele szczegółowe

Uczeń:

- znajduje główną myśl oraz określone informacje w tekście słuchanym;
- wyraża i uzasadnia swoje opinie;
- rozwija umiejętność pracy w grupie.

Metody, techniki i formy pracy:

- spacer po klasie – zachęta do refleksji uczniowskiej;
- zabawa językowa *Miejsce po mojej prawej stronie jest puste* – wizualizacja słownictwa, powtarzanie i zapamiętywanie słów;
- wypowiedź ustna na forum grupy/klasy;
- praca indywidualna;
- praca w parach;
- praca z całą klasą.

Środki dydaktyczne:

- komputer z dostępem do internetu;
- projektor;
- telefony komórkowe z dostępem do internetu;
- film *Ein origineller Balkon mit Selbstversorgung im Vertikalanbau* (dostęp 19.09.2022; czas trwania: 3 min 15 s);
- 4 kartki z pytaniami (należy je zawiesić w różnych miejscach w sali lekcyjnej);
- lapboards (białe tablice A4) lub kartki dla każdego ucznia;
- karta z zadaniami do pracy z filmem.

Opis przebiegu zajęć

Część wstępna

Przed lekcją nauczyciel rozwiesza w sali lekcyjnej, najlepiej w czterech oddalonych od siebie miejscach, kartki z czterema wypowiedziami na temat: *Klimaschutz hat Eile. Wie kann ich klimafreundlicher leben? 1. Ich kann mir vorstellen, zur Schule nicht mit dem Auto, sondern mit dem Bus/Fahrrad zu fahren, 2. Ich kann den Konsum von tierischen Produkten stark reduzieren. 3. Ich kann mir vorstellen, das Gemüse selbst anzubauen, 4. Ich könnte ein Jahr lang keine Kleidung kaufen.* Zadaniem uczniów jest zapoznanie się z treścią wypowiedzi (praca indywidualna, spacer po klasie) oraz wybranie i uzasadnienie tej, która jest im najbliższa. Następnie nauczyciel prosi uczniów, aby zobaczyli fragment filmu (23 sekundy, z wyłączonym dźwiękiem) i zapisali na małych białych tabliczkach (lapboards) lub kartkach numer wypowiedzi, której treść najlepiej pasuje do obejrzanego fragmentu filmu (wypowiedź nr 3 – *Ich kann mir vorstellen, das Gemüse selbst anzubauen*).

Część właściwa

Przed oglądaniem filmu nauczyciel zapisuje na tablicy nazwy warzyw i/lub ziół, które sam uprawia (dobrym pomysłem jest przyniesienie ich do szkoły). Alternatywnie uczniowie mogą dopasować nazwy do ziół przyniesionych na lekcję przez nauczyciela. Nauczyciel pyta uczniów: *Habt ihr auch eigenes Gemüse oder eigene Kräuter? Was wächst in deinem Balkon-Garten?* Uczniowie odpowiadają na pytania (np. *In meinem Garten/Auf der Terrasse baue ich viele Kräuter wie... an/In meiner Küche, auf dem Fensterbrett stehen Töpfe mit...*). Następnie nauczyciel rozdaje kartę z ćwiczeniami do pracy z filmem: *Ein origineller Balkon mit Selbstversorgung*. W pierwszym ćwiczeniu uczniowie określają, czym zajmuje się główna bohaterka filmu: *1. Sieh dir den Film an und entscheide, was steckt hinter der Idee von Birgit Schattling? A) Sie pflanzt Gemüse, Obst und Kräuter auf dem Balkon, denn sie will eigenes Obst und Gemüse haben oder. B) Sie pflanzt Gemüse, Obst und Kräuter auf dem Balkon, denn sie will sie verkaufen* (praca indywidualna). W zadaniach drugim i trzecim uczniowie znajdują w tekście słuchanym określone informacje: *2. Sieh dir den Film an und notiere die Namen der Gemüse – und Obstsorten, die Birgit Schattling anbaut* (praca indywidualna). *3. Sieh dir den Film noch einmal an und beantworte die Fragen: Wie viele Balkone hat Birgit? Wie groß sind sie? Was ist ein Vertikalanbau? Welche Vorteile hat die Selbstversorgung? Was macht Birgit auf dem Bio-Balkon?* (praca indywidualna). Po wykonaniu zadania uczniowie porównują rozwiązania w parach. Po chwili nauczyciel wyświetla rozwiązania na tablicy, a uczniowie sprawdzają wyniki swojej pracy (praca w parach). Następnie uczniowie i nauczyciel siadają w kole, każdy uczeń trzyma przed sobą kartkę z jednym wyrazem, który pojawił się w filmie, np.: *die Kanne/die Selbstversorgung/die Johannisbeeren...*, następnie pierwszy uczeń (np. osoba, która urodziła się w kwietniu) mówi: *Mein rechter, rechter Platz ist leer, da wünsche ich mir den/die/das... her*. Uczeń, który trzyma w ręce kartkę z usłyszanym wyrazem, musi szybko usiąść na pustym miejscu. Uczeń, obok którego po prawej stronie zwolniło się miejsce, kontynuuje, itd. Nauczyciel prosi, aby każdy uczeń zapisał na karteczce swoje imię oraz odpowiedź na pytanie: *Würdest du auch Gemüse und Obst auf dem Balkon anbauen? Warum (nicht)? Wenn ja, was würdest du anbauen?* Nauczyciel zbiera karteczki, rozdaje je uczniom, którzy następnie odczytują ich treść i zgadują, kto jest autorem/autorką tej wypowiedzi (praca z całą klasą).

Część podsumowująca

Po zakończeniu zadania uczniowie wyrażają swoją ogólną opinię za temat zagadnienia, którym zajmowali się podczas lekcji. Uczniowie zapisują na karteczkach, co ich zainteresowało, zainspirowało, czy i w jaki sposób zamierają wdrożyć wiedzę zdobytą podczas lekcji. Nauczyciel wykorzysta karteczki w trakcie kolejnej lekcji jako formę powtórzenia materiału. Zadanie domowe (uczeń wybiera wariant): 1. *Finde in deiner Umgebung ähnliche, oder andere ökologische Initiativen. Beschreibe sie kurz und füge (falls möglich) auch Fotos bei.* 2. *Kennst du einen Ort in deiner nächsten Umgebung, den du zu einer grünen Oase machen kannst? Was würdest du dort gern anbauen? Beschreibe deine Idee.*

Sposoby oceniania uczniów

Uczniowie z pomocą nauczyciela przygotowują kryteria poprawności wykonania zadania domowego, zwracając uwagę na różne elementy (np. odpowiednia długość tekstu, użycie adekwatnych do wypowiedzi środków językowych, staranność przygotowania zadania domowego, wykorzystanie wiarygodnych źródeł do przygotowania zadania domowego). Nauczyciel ustala odpowiednie wagi, które przypisuje się poszczególnym elementom oceny.

Alternatywne sposoby przeprowadzenia lekcji

Kartę z zadaniami do pracy z filmem *Ein origineller Balkon mit Selbstversorgung* zastępują pytania otwarte i zamknięte (wielokrotnego wyboru), które nauczyciel może stworzyć np. przy pomocy aplikacji EDpuzzle. Nauczyciel udostępnia uczniom link do interaktywnego filmu i każdy uczeń rozwiązuje zadania, pracując w swoim tempie.

Komentarz metodyczny

Scenariusz lekcji pozwala na rozwijanie autonomii uczniowskiej poprzez zachętę do refleksji (spacer po klasie) oraz umożliwienie uczniowi wyboru wariantu zadania domowego. Zaplanowane zadania (praca z tekstem słuchanym wymagająca głębokiego przetworzenia informacji) wpisują się w koncepcję nauczania przyjaznego mózgowi i służą wyzwaniu motywacji wewnętrznej uczniów.

Scenariusz tej lekcji jest przykładem pokazującym, w jaki sposób można za pomocą języka, korzystając z pomysłów innych, budować postawę odpowiedzialności za stan środowiska naturalnego oraz kształtować świadomość konsumencką. Treści scenariusza nawiązują do podstawy programowej kształcenia ogólnego w liceum ogólnokształcącym/technikum w zakresie kształtowania postawy szacunku wobec środowiska przyrodniczego, motywowania do działań na rzecz ochrony środowiska naturalnego. Lekcja sprzyja także rozwijaniu umiejętności tworzenia środowiska sprzyjającego zdrowiu.

Modyfikacje do potrzeb uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE)

Ponieważ lekcja bazuje na rozumieniu tekstu słuchanego, w przypadku uczniów z dysfunkcją słuchu zadania można dostosować poprzez skorzystanie z propozycji filmów z napisami lub transkrypcji tekstów. Uczniowie z dysfunkcją wzroku powinni otrzymać karty pracy i wydruki z powiększoną czcionką. Oceniając prace uczniów ze SPE,

uczący powinien brać pod uwagę nie tylko efekty, ale poczynione przez nich postępy, uwzględniając jednocześnie trudności, które musieli przezwyciężyć. Ważne są pochwały, motywowanie i zachęcanie do pracy.

Rafał Otreba – doktor ekonomii w zakresie nauk o zarządzaniu, nauczyciel dyplomowany, nauczyciel języka niemieckiego, dyrektor szkoły, adiunkt Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach; edukator z zakresu języka niemieckiego, trener w zakresie m.in. kompetencji kluczowych, ewaluacji w edukacji, przywództwa edukacyjnego; autor i współautor publikacji z zakresu zarządzania oświatą, dydaktyki języków obcych i logistyki.

Katarzyna Kober – magister filologii w zakresie filologii germańskiej; nauczycielka języka niemieckiego; współautorka programów nauczania ze scenariuszami lekcji do języka niemieckiego na II i III etapie edukacyjnym; certyfikowana egzaminatorka Instytutu Goethego.